BOSHLANG'ICH TA'LIMDA KICHIK YOSHDAGI BOLALAR PSIXALOGIYASI

Abduraxmanova Mahliyo Xudray qizi
Toshkent ijtimoiy –innovatsiya universiteti Boshlang‘ich ta’lim yo‘nalishi 3-kurs talabasi
Telefon raqami:+998874001052
DOI:https://doi.org/10.5281/zenodo.24437663

Annotatsiya: Ushbu maqola kichik maktab yoshidagi bolalarni ta’lim-tarbiya olish jarayonida, psixologik va emotsional hususiyatlarinig beqarorligi va bu jarayonda ota-ona, pedagogiklarning o‘rni va ahamiyati haqida yoritilgan.

Key words: pedagoguge, psychologist, abilitiy,method,thinkink

Annotation: This article describes the instability of psyuchologicaland emotional characteristics of children of primary school age and the role and importance of parants andpedagoguesin this pricess.

Kalit so'zlar: pedagog, psixolog, qobiliyat,metod,tafakkur

Bugun zamonamiz shiddat bilan rivolanar ekan kelajak avlod har tomonlama yetuk, navqiron va Navoiy bobomiz aytganidek komil inson bo‘lib yetishishi shart va zarur. Inson muayyan bir hududta ya’ni bir oilada dunyoga kelar ekan uning shakillanishida, unib o‟sishida oila a’zolari, ota-onasining ta’sir quvvati kuchli bo‘ladi. Farzand tug‘ulibtiki uning ta’lim olishi, tarbiyalishi, jamiyat uchun kerakli inson bo‘lib yetishi kabi voyaga yetguncha bo‘lgan jamiki yumushlar ota-onaning zimmasiga tushadi. Biz mavzuyuzasidan to‘xtaladigan bo‘lsak kichik maktab yoshidagi bolalar ularning ong doirasida ta’lim va tarbiyaga bo‟lgan ehtiyojni to‘ldirish, boyitish kabi masalalrni qo„yishimiz mumkin. Psixologik nuqtai nazardan to‘xtaladigan bo‘lsak farzand ona qornidagi paytida muayyan holatga ya‟ni to‘rt besh oylarga to‘lgandan boshlab turli xil ovozlarni, onaning turli emotsional holatlarini his eta oladi. Ushbu jarayon farzandning keyinchalik ruhiy holatlariga ham ta’sir o‘tkazadi. Inson tug‘ilar ekan individ holatida namoyon bo‘ladi, ya;ni aks ettirish qobilyati shakillanmaydi. Keyinchlik oilaviy muhit ta’sirida ota-onaning intelektual salohiyati tufayli bolada ko‘plab kognitiv jarayonlar rivojlanib boradi. Kichik maktab yoshida turli inqirozlarga uchramaslik uchun maktabgacha bo‘lgan yosh davrda farzand psixologiyasida jamoa orasida o‘zini tutishga bo‘lgan yuzaki holatda adabtatsiya shakillantirish joiz deb o‘ylaymiz.Yuzaki holat deyishimizning sababi maktabgacha ta’limda va kichik maktab yoshidagi bolalarda diqqat barqarorligi sust rivojlanganligini inobatga olish o‘rinli bo‘ladi. Kichik maktab yoshidagi bolalar olti yoshdan o‘n (o‘nbir) yoshgacha bo‘gan maktab o‘quvchilarini kiritamiz[1 b]. Kichik maktab yoshidagi bolalarda ta’lim tarbiyaning ahamiyatlilik darajasi ancha yuqori hissoblanadi chunki, farzand bir holatda ikkinchi bir holatga o‘tish jarayonida o‘rganish taqlid qilish jarayonlari birdaniga kechayotgan davr bo‘ladi. Tarbiya avvalambor hammamiz uchun zarur omillardan biri.

Farzandlarga tarbiya berishda ularning ong shuurida qadriyatlarimiz, urf-odatlarimiz, milliyligimizni uyg‘unlashtirgan holatda shakillantirish kerak deb o‘ylaymiz. Farzand kichikligidanoq ota-onasi tomonidan tahqirlash, yoki oila ko‘p farzandlik bo‘lsa kichik farzandni yo‘q deb hissoblash unga e’tiborsiz bo‘lish, ochiqdan ochiq otasi yoki onasi tomonidan yolg‘on so‘zlarning ishlatilishi farzandning ota-onaga bo‘lgan mehr muhabbatini yo‘qolishiga olib keladi. Tarbiya masalasi juda nozik

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

masala bo‘lganligi sababli, bitta oilaning farzandi butun bir yurtning taqdirini o‘zgartirib yuborishi hech gap emas. Farzand tarbiyasidagi kamchiliklar uning o‘quv faoliyatida yoki o‘yin faoliyatida ham turli qiyinchilik va inqirozlarni yuzaga keltirib chiqaradi.Yuqorida ta’kidlaganimizdek tarbiya zaruriy omil sifatida va eng muhim ehtiyoj sifatida ham namoyon bo‘ladi.

Tarbiya bo‘lmagan joyda ta’lim hech qanday qiymatga ega emas.
Ta'lim shakillanmagan joyda o‘sish o‘rganish rivojlanish albatta ortda qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. E.G‘.G‘oziyev “Ontoginez psixologiyasi” Toshkent NIF MSH. 2020-yil 116 -128 b.
2. Немов Р.С. Практическая Психология Познание себя: Влияние на людей:Пособие для уч-ся-М:Гуманит. Изд.Центр ВЛАДОС, 2003.320 с..
3. Ложкин .Г.В. Повякель Н.И Практическая психология в системах “человек техника”: Учеб.пособие.-К.: МАУП, 2003 –296 с.
4. . www.psycho.all.ru

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.